

Školy a školská zařízení z pohledu orgánů ochrany veřejného zdraví - Hygiena dětí a mladistvých

Zdeňka Trestrová, MZ ČR

Praha 22. 5. 2019
PS PČR

Obor hygiena dětí a mladistvých orgánu ochrany veřejného zdraví

Obor hygiena dětí a mladistvých (HDM) OOVZ zajišťuje výkon státní správy a státního zdravotního dozoru v oblasti ochrany zdravých životních a pracovních podmínek v prevenci vzniku nemocí a dalších poruch zdraví dětí a mladistvých.

Obor HDM zajišťuje výkon státního zdravotního dozoru (SZD) nad plněním povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů a příslušných prováděcích předpisů (především vyhláška č. 410/2005 Sb., vyhláška č. 106/2001 Sb.).

Dozorovaná zařízení:

- školy a školská zařízení, zařízení sociálně výchovné činnosti, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, živnost péče o dítě do 3 let věku, živnost jejíž náplní je výchova, výuka nebo mimoškolní vzdělávání dětí nad 3 roky věku, dětská skupina
- specifickou oblastí dozoru je výkon SZD v provozovnách školního stravování a výkon SZD na zotavovacích akcích pro děti a školách v přírodě

V roce 2018 obor dozoroval 40 979 výše uvedených typů dětských a dorostových zařízení, z tohoto počtu bylo 12 713 zařízení školního a dětského stravování a 2 620 zotavovacích akcí a jiných podobných akcí pro děti.

Celkem bylo provedeno 12 561 kontrol.

Personální obsazení oboru - 170 odborných zaměstnanců, z toho 77 VŠ a 93 SŠ, celkový úvazek 149,82

Výkon státní správy a státního zdravotního dozoru v roce 2018

KHS vydávají: závazná stanoviska v rámci stavebního řízení (přes 3,5 tis. ročně)
stanoviska v režimu ŠZ k zápisu do školského rejstříku
stanoviska v režimu zákona o sociálně právní ochraně dětí
závazná stanoviska v režimu zákona o dětské skupině
rozhodnutí o udělení výjimky z hygienických požadavků
rozhodnutí v souvislosti s povinností uloženou zákonem - úprava
provozních řádů, zákaz užití vody, podmínky pořádání ZA a ŠVP, zákaz provozu
pískoviště, uzavření provozovny stravovacích služeb atd.

KHS ukládají opatření: stravovací služba, zdroj pitné vody, školy, letní dětská
rekreace, pískoviště, atd.

KHS odebírají vzorky k lab. analýze: potravin/pokrmů , stěrů z prostředí
vody ze zdrojů zásobujících dozor. zařízení
písku z pískovišť s provozovatelem

KHS provádějí měření: intenzity umělého a denního osvětlení
dozvuku, hluku
mikroklimatických podmínek
chemických škodlivin (CO₂, organické látky)
biologických škodlivin (CPM, plísně)
prašnosti
koncentrace azbestových vláken

KHS řeší podněty - ročně řešeno okolo 300 podnětů

Priority SZD stanovené MZ v každém roce

V roce 2018 – kontrola dětských skupin

Každoroční priorita kontrola letní dětské rekreace - min. rozsah 30% akcí, stanoveno pro kraje s nejvyšším počtem akcí

Hlavní úkoly oboru - v letech 2016 až 2019 směřovány do oblasti školního stravování

Studie obsahu nutričních v pokrmch školního stravování - laboratorní analýza školních obědů, 28 ŠJ (2 z kraje) v každé etapě, zpracovatel SZÚ Brno

Projekty SZÚ

Měření vnitřního ovzduší v zařízeních MŠ - vybrané kraje

Zdravá školní jídelna -14 krajů

Krajské úkoly - řešena aktuální hygienická problematika oboru daného kraje

Podpora zdraví - účast na konferencích, edukace ředitelů, žáků, pracovníků školního stravování, projekty, studie, spolupráce s odbory školství, Zdravá města, Škola podporující zdraví, Dny zdraví, koordinační týmy zdravého životního stylu daného regionu - politika veřejného zdraví daného regionu

Metodická, přednášková, publikační činnost, komunikace s médii

V roce **2018** dozorováno **12 713** registrovaných provozoven školního a dětského stravování z toho **10 705 provozoven ŠS** a **2 008** provozoven poskytujících stravování dětem, provedeno **5 526** kontrol, z toho ve školním stravování **4 857** kontrol.

Počet kontrol bez závady **4 099** z toho **ŠS 3 636**

Počet kontrol se závadou **1 427** z toho **ŠS 1 221**

Počet kontrolovaných ukazatelů **95 827** z toho nevyhovujících **3 453** z toho ve **ŠS 65 016** z toho nevyhovujících **2 565**

Počet sankcí **597** z toho ve **ŠS 481** ve výši **1 167 100 Kč** ve **ŠS 867 000 Kč**.

Dozorované typy stravovacích provozů - počet provedených kontrol

Školní stravování - 3 451 jídelen, 16 vývařoven, 1 390 výdejen

Školní bufety - 167

Ostatní stravovací zařízení pro děti - 418

Stravování na ZA v režimu EU - 84

Frekvence kontrol - minimálně 1x za 2 roky

Nejčastěji zjišťované závady v zařízeních školního stravování - stavebně technické nedostatky, v provozní hygieně, ve skladování potravin, v postupech založených na zásadách HACCP, v manipulaci s potravinami, v osobní hygieně, v uvádění pokrmů do oběhu, v datu použitelnosti a datu minimální trvanlivosti, ve sledovatelnosti .

Druhy uložených opatření např.:

nařízení provedení sanitace	10
nařízení likvidace pokrmů	16
nařízení vyřazení výrobku z oběhu	1
pozastavení výkonu činnosti	3

Vzorky - odebráno **214 vzorků pokrmů** z toho mikrobiologickým ukazatelům nevyhovělo 11 vzorků, chemickým 18; **1 119 stěrů z prostředí** z toho mikrobiologicky nevyhovujících 100; **50 vzorků pitné vody** z toho mikrobiologicky nevyhovujících 23 a chemicky nevyhovujících 5 vzorků.

Podněty - řešeno **100 podnětů** - z toho **40 oprávněných**, **53 neoprávněných**, **7 postoupených** jinému orgánu, (hygiena prostředí, pestrost jídelníčků, technolog. postupy, obsah soli v pokrmech atd.).

V souvislosti s podezřením na **alimentární onemocnění** nebo zdravotní potíže spojené s konzumací potravin bylo provedeno **50 kontrol**.

Prováděna cílená šetření na základě hlášení **RASFF**.

Školní stravování - nutriční hodnota pokrmů stanovena vyhláškou č. 107/2005 Sb., o školním stravování (př. č. 1 Výživové normy pro školní stravování - spotřební koš), Metodiky MZ „**Nutriční doporučení MZ k SK - Doporučená pestrost jídelníčků**“ a „**Objektivizace výživových ukazatelů SK**“.

Školní a doplňkové stravování - nástroj v boji proti dětské obezitě a nadváze jeden z hlavních úkolů veřejného zdraví v ČR.

Prostřednictvím školního a doplňkového stravování má ČR jedinečnou možnost na pozitivní ovlivnění výživy dětské a dorostové populace.

Schválené strategické dokumenty - Zdraví 2020 - Koncepce hygienické služby a primární prevence - priorita programu - zdraví dětské populace, Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2014 - 2020 - ukládá MŠMT a MZ sledovat výživové ukazatele ŠS.

Výsledky SZD v ostatních dozorovanýchn zařízeních zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení

Mateřské školy - počet provozoven (pracovišť) **6 655**, počet kontrol **2 822**, počet kontrol bez závady **2 390**, se závadou **432**, počet uložených pokut **180** ve výši **477 300 Kč**, počet kontrolovaných ukazatelů **18 571** z toho nevyhovujících **634**

Základní školy - počet provozoven **4 789**, počet kontrol **1 494**, počet kontrol bez závady **1 191**, se závadou **303**, počet uložených pokut **126** ve výši **180 000 Kč**, počet kontrolovaných ukazatelů **8 993** z toho nevyhovujících **523**

Střední školy včetně SOU, OU - počet provozoven **1 642**, počet kontrol **368**, počet kontrol bez závady **283**, se závadou **85**, počet uložených pokut **42** ve výši **84 500Kč**, počet kontrolovaných ukazatelů **2 168** z toho nevyhovujících **138**

Kontrolované hygienické požadavky (ukazatele) např. - hygienické požadavky na vnitřní prostorové podmínky, na vnitřní pobytové prostředí, šatny, hygienická zařízení, osvětlení, mikroklimatické podmínky, manipulace s prádlem, úklid, očkování

Státní zdravotní dozor 2018

Letní dětská rekreace

Počet ohlášených zotavovacích akcí 2 270, počet běhů **3 303**, počet účastníků se dětí **216 327**

Počet ohlášených jiných podobných akcí 350, počet běhů **504**, počet účastníků se dětí **11 328** - *ohlašovací povinnost není zákonem stanovena*

Počet provedených kontrol 1 437 - z toho 1 239 ZA, 114 JPA a 84 provozoven stravovací služby v režimu legislativy EU

Počet zjištěných hygienických závad – 209 ZA (stravování, ubytování, osobní hygiena, zdravotnická dokumentace, zdravotní zabezpečení akce, ohlašovací povinnost, zásobování pitnou vodou), **18 JPA** (podmínky pro konání akce, zásobování pitnou vodou, zdravotnická dokumentace), **14 strav. provozy** v režimu EU.

Sankce - uloženo **87** pokut, ve výši **157 900 Kč**.

Epidemie – hlášeno **10** epidemických výskytů infekčních onemocnění z toho 9x zaživační obtíže pravděpodobně virového původu s převážně lehkým 1 až 2 denním průběhem, 1x salmonelová infekce.

Řešení krizových situací - napojení registru HDM na informační systém Hasičského záchranného sboru ČR umožňuje řešení mimořádných situací, a to především v souvislosti s ohrožením oblastí s letní dětskou rekreací nepříznivými klimatickými jevy.

Děkuji za pozornost

